

Innlandet fylkeskommune

post@innlandetfylke.no

Lillehammer, 26.06.2020

Høringsuttalelse til Innlandsstrategien 2020-2024

Forum for natur og friluftsliv Innlandet (FNF) er et samarbeidsforum hvor 20 natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå er tilsluttet. Vår visjon er å sikre at natur og friluftsliv i stor grad setter premissene for arealdisponeringer og samfunnsutvikling, og at frivilligheten får fortjent anerkjennelse som samfunnsbygger.

Generell kommentar:

Vi mener det både er viktig og riktig at FNs bærekraftsmål og Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging legges til grunn. Fylkeskommunen bør her gå foran ved å implementere bærekraftsmålene på en god måte i hele sin virksomhet. Vi har ingen innvendinger mot de langsiktige mål som er satt i Innlandsstrategien, men savner noe grundigere vurderinger og analyse i veien fra kunnskapsgrunnlag til politikkkutforming og prioritering av planoppgaver. Vi har videre forståelse for at Innlandet fylkeskommune må benytte en del tid på å gå gjennom eksisterende styringsverktøy, de regionale planer og strategier som foreligger i de to gamle fylkene, for å løfte disse opp, revidere og tilpasse det nye storfylket.

Vi har følgende konkrete innspill til Innlandsstrategien 2020-2024:

- Vi ber fylkeskommunen vurdere natur og klima som et eget satsingsområde i tillegg til de fire som er nevnt (innbyggere, innovasjon, inkludering og infrastruktur). Det vil gi en tydeligere oppfølging av FNs bærekraftsmål og samtidig på en god måte utfylle de langsiktige utviklingsmålene som framkommer i Innlandsstrategien (kap. 2 og kap. 5). Det er viktig å ta inn over seg at tap av naturarealer utgjør en like stor trussel for vår framtid som klimautfordringene.
- Vi er positive til at fylkeskommunen i kommende planperiode prioriterer utarbeidelse av «Regional plan for klima, miljø og arealbruk» for å legge til rette for mer helhetlig og bærekraftig arealbruk i Innlandet. Det er viktig at det legges mer vekt på samordna areal- og transportplanlegging. Miljøvennlig transport med tanke på klima og folkehelse, og ikke minst arealpolitikk, er viktig for oss.

Fylkeskommunen har etter vårt syn, i tråd med Plan- og bygningslovens kapittel 8, en viktig politisk styringsrolle og skal etter plan- og bygningsloven gi rammer for forutsigbar

samfunnsutvikling og arealbruk i fylket. Herunder til eksempel infrastrukturtiltak, balansert utvikling i de store regionsentraene i Innlandet og ny fritidsbebyggelse i våre fjellområder.

- Det er i utarbeidelsen av «Regional plan for klima, miljø og arealbruk» viktig at et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag blir prioritert og legges til grunn (klima- og arealregnskap, naturkartlegging, kartlegging av friluftslivsområder, folkehelseparametere mm.). Særlig er det her viktig å påpeke de naturområder som ikke er underlagt vern, men som like fullt har stor verdi, også for friluftsliv. Betydningen av det arbeidet som er nedlagt i kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder kan trekkes fram som eksempel. Dette burde vært gjort i alle kommuner og brukes som et virkemiddel til å unngå nedbygging av områder som er viktige for friluftslivet.
- I «Regional plan for klima, miljø og arealbruk» bør en legge opp til et prinsipp om fortetting av eksisterende utbygde områder slik at ytterligere nedbygging av natur- og friluftslivsområder i størst mulig grad unngås. Arealnøytralitet bør i planen vurderes, eller konkrete målsetninger om arealbruk som i det videre forankres inn i kommunenes arealplaner. Videre er det viktig etter vårt syn at Innlandsnaturen skånes mot flere inngrep fra vind- og vannkraft. Energisparing i alle samfunnssektorer, og effektivisering av eksisterende vannkraftverk, må gjøres mer lønnsomt og prioriteres før ny produksjon med negative konsekvenser for friluftsliv og natur. Når det gjelder motorferdsel i utmark bør fylkeskommunen ha en restriktiv forvaltningslinje ved å legge natur og naturopplevelse til grunn framfor å tilrettelegge for aktiviteter som kan føre til fortrenging av tradisjonelt friluftsliv.
- I «Regional plan for klima, miljø og arealbruk» anbefaler vi at fylkeskommunen tar en kritisk vurdering av hyttebebyggelsen i Innlandet. Fylkeskommunen bør i kraft av sin forvaltningsrolle forme nødvendig helhetlig politikk som ivaretar felleskapets ressurser og arealer i et langsiktig perspektiv. De stykkvise hytteutbyggingsinitiativene som kommer må settes inn i et større samfunnsperspektiv hvor helhetlig natur- og arealforvaltning legges til grunn, samtidig som at samfunnsberedskap, klimavennlige transportløsninger og gode regionale vare- og handelsetableringer får en sentral plass. Det henvises for øvrig til høringsinnspill fra «Nettverket for regional fjellgrense i Lillehammer, Ringsaker og Øyer» og «Fjellgrensenettverket i Valdres» om samme tema.
- De tre Regionale villreinplanene, som ivaretar villreinens leveområder i Sølknletten – Rondane, Dovrefjell og Ottadalsområdet, er foreslått videreført. Vi ber fylkeskommunen vurdere å revidere regionalplanen for Rondane-Sølknletten i inneværende perioden. Bakgrunnen er at regjeringen etablerer en kvalitetsnorm for villrein, hjemlet i Naturmangfoldlovas § 13, som kartlegger tilstanden til villreinen i samtlige nasjonale villreinområder. En vurdering av tilstanden er ifølge Miljødirektoratet planlagt slutført i løpet av 2021. Det vil da passe fint å følge opp med en snarlig revisjon av Sølknletten – Rondaneplanen i første omgang før de øvrige villreinplanene følger etter. Videre er det viktig at handlingsplanene til alle de tre villreinplanene med tiltak følges opp og prioriteres økonomisk.
- Foreslåtte «Regional plan for det inkluderende Innlandet» tar sikte på å forme samarbeid om videreutvikling av aktive lokalsamfunn, bred samfunnsdeltakelse og gode møteplasser. Vi ser ikke klart for oss innholdet i denne planen, men vil påpeke de ressursene som er i

frivilligheten i våre organisasjoner og den betydning de mangfoldige aktivitetene vi tilbyr har. Her ligger det mye trivsel, livskvalitet og folkehelse som på best mulig måte bør kobles til forvaltningen på kommunalt- og fylkeskommunalt nivå.

- Regional plan for folkehelse i Oppland er nevnt i vedlegget til Innlandsstrategien under regionale planer som trenger avklaring. I Hedmark foreligger det ingen regional plan, men en Folkehelsestrategi 2018 – 2022. Vi ber fylkeskommunen i kommende planperiode prioritere nødvendig samkoordinering i disse styringsverktøyene opp mot den nye regionale planen som foreslås. Vi er videre kjent med at det sannsynligvis skal utarbeides en Kulturstrategi hvor idrett og friluftsliv inngår. Fylkeskommunen bør vurdere hvordan friluftsliv – herunder tur og nærfriluftsliv – på best mulig måte kobles både mot folkehelse, plan og kulturfeltet.
- Vi støtter videreføring av Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sideelver. I debatten om flomsikring i vassdraget er det viktig at fylkeskommunen gjør en jobb med bedre forankring av denne planen, internt politisk, og ut mot særlig kommuner. I oppfølgingen av denne planen, med konkrete tiltak, ønsker vi og våre organisasjoner å bli koblet tettere på arbeidet.
- Implementeringen av EUs vanddirektiv gjennom vannforskriften og vedtatte regionale vannforvaltningsplaner er et viktig miljøarbeid, også i Innlandet. Det er viktig at disse planene følges opp og at de bedre forankres i forvaltningen. Alle vannforekomster skal ha minst god økologisk tilstand i samsvar med målsetningene i de regionale planene og vassdragene skal ikke utsettes for nye tiltak som vil redusere tilstanden. Det er videre viktig å legge til rette for moderne flomberedskap som i langt større grad enn tidligere tar hensyn til vassdragsnaturen.
- I tillegg til «Regional plan for inkluderende Innlandet» bør fylkeskommunen vurdere om frivilligheten bør få en egen strategi. «Frivilligmelding for Hedmark – Frivillig: Aktiv, engasjert og begeistret» fra 2012, og vedtatt «Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor» mellom Frivillig Norge og KS, kan her være et godt utgangspunkt.

Vi har følgende andre momenter:

- Det vises til punkt H5 i handlingsprogrammet til Felles areal- og transportplan for Mjøsbyen:

«Fjellgrense for byggeområdene må defineres for å sikre at naturkvalitetene, rekreasjonsområdene og identiteten ivaretas. Videreutvikling av Hafjell, Nordseter og Sjusjøen bør utvikles gjennom en samordnet, interkommunal plan på tvers av kommunegrensene. Utvikling av fjellområdene bør ses i en større geografisk sammenheng med andre nabokommuner for at også en bærekraftig utvikling av friluftslivet sikres. En helhetlig tilnærming til utbygging og utvikling når det gjelder samarbeid om servicefunksjoner og mobilitetstilbud bør også inngå i dette.»

Vi oppfordrer fylkeskommunen til å avsette koordinerende, administrative ressurser til å bistå Lillehammer, Ringsaker og Øyer kommuner med utarbeidelse av interkommunal plan i deres felles fjellområde. Vi ber også fylkeskommunen vurdere å ta initiativ til en lignende interkommunal plan for fjellområdene i Valdres.

- Forskning og erfaring viser at frivillige organisasjoner i for liten grad sitter ved bordet når saker om friluftslivet behandles i kommunene. Opprettelse av flere interkommunale friluftsliv eller aktivitetsråd vil kunne ha betydning for økt tilrettelegging og aktivitet i friluftslivet, til eksempel gjennom søknader på spillemidler. Vi ber fylkeskommunen om å støtte opp under initiativ til bedre organisering av friluftslivet.
- Fylkeskommunen må sørge for at tilstrekkelig tilrettelegging for friluftsliv, med bl.a. merking og rydding av stier, blir tilstrekkelig prioritert økonomisk. Det oppstartede ferdselsåreprosjektet er et nyttig virkemiddel til å bevisstgjøre befolkningen om hvilke unike muligheter for naturopplevelser og fysisk aktivitet vi har i Innlandet. Det er behov for tilrettelegging både for turer i kjente områder nær der folk bor, i områder litt lengre unna – der man ikke er så kjent fra før, og for de lengre turrutene der man kan tilbringe en helg eller en ferieuke eller to. Den norske tradisjonen med å gå fra hytte til hytte er klart bevaringsverdig. Framfor satsing på store hyttefelt er det etter vårt syn bedre å legge til rette for det enkle friluftslivet og fellesskapet man kan oppleve i hytter og andre overnattingssteder langs en merket rute.
- FNF Innlandet har faste møtepunkter med øvrige paraplyorganisasjoner i Innlandet, herunder Innlandet musikkråd, Innlandet idrettskrets, Voksenopplæringsforbundet og Funksjonshemmedes fellesforbund. Sammen markerer vi årlig «Frivillighetens dag». I fjor gjennomført med et vellykket arrangement i Hamar Kulturhus. For fylkeskommunen ønsker vi å være et viktig kontaktpunkt.

Vi er opptatt av at det blir etablert gode arenaer for medvirkning når det gjelder utarbeidelse av regionale planer og strategier i fylkeskommunal regi. FNF Innlandet skal være et koordinerende ledd mot natur- og friluftslivorganisasjoner på fylkesnivå. Samtidig har vi faste møtepunkter med øvrige paraplyorganisasjoner i Innlandet, noe som danner et godt utgangspunkt for god samhandling.

Forum for natur og friluftsliv Innlandet

Ole Morten Fossli
Koordinator

Morten Aas
Koordinator

Vedlegg: Strategiplan for FNF Innlandet 2020-2024 med tilsluttede organisasjoner